

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Camera Deputaților

Grupul Parlamentar al Minorităților Naționale

Cabinet Parlamentar Deputat Nicolae Miroslav Petrețchi

A/GPMN/NR 2/21.01.2026

Nr. 131/21.01.2026

Întrebare scrisă

Adresată: Domnului Ilie-Gavril Bolojan, Prim-ministru al Guvernului României, Ministru Interimar al Educației și Cercetării,

De la: Deputat Nicolae-Miroslav Petrețchi, Grupul parlamentar al minorităților naționale

Obiectul întrebării scrise: Deficiențe în aplicarea cadrului legal privind numirea directorilor și directorilor adjuncți în unitățile de învățământ cu predare în limba ucraineană sau cu secții de predare în limba ucraineană

Stimate Domnule Prim-ministru,

Dreptul la educația în limba maternă reprezintă una dintre garanțiile fundamentale ale statului român față de persoanele aparținând minorităților naționale, fiind consacrat de Constituția României la art. 32 alin. (3) și detaliat prin legislația subsecventă în domeniul educației. Acest drept nu are doar o dimensiune formală, ci una profund identitară, contribuind la conservarea și transmiterea limbii, culturii și valorilor specifice fiecărei comunități etnice. În acest context, învățământul în limba ucraineană maternă joacă un rol esențial pentru comunitatea ucraineană din România, în special în județul Maramureș, unde trăiește majoritatea acesteia.

Funcționarea efectivă a acestui mecanism presupune **nu doar existența unui cadru normativ adecvat**, ci și o **cooperare reală între instituțiile statului**, consultarea organizațiilor reprezentative ale minorităților naționale și o **interpretare și aplicare corectă, unitară și de bună-credință a legislației** de către funcționarii cu atribuții în domeniu. Din păcate, în cazul comunității ucrainene din județul Maramureș, **acest mecanism s-a fragilizat progresiv în ultimii ani**, ca urmare a unor **interpretări arbitrare politice și de rea-credință**, precum și a unei aplicări selective a prevederilor legale care reglementează învățământul în limbile minorităților naționale.

În acest sens, cadrele didactice de limba ucraineană maternă, inspectorii de specialitate, Comisia pentru Educație și Știință, precum și conducerea Uniunii Ucrainenilor din România,

singura organizație reprezentativă parlamentară a comunității ucrainene din România, membră a Consiliului pentru Minoritățile Naționale, au semnalat, la fel ca și mine, în calitate de parlamentar, în mod repetat, existența unor disfuncționalități grave în procesul de numire a directorilor și directorilor adjuncți în unitățile de învățământ cu predare în limba ucraineană sau în cele care au secții ori clase cu predare în limba ucraineană maternă, precum și lipsa unei reacții prompte și eficiente din partea autorităților competente față de derapajele constante ale Inspectoratului Școlar Județean Maramureș în ceea ce privește respectarea cadrului legal aplicabil.

Această lipsă de reacție promptă față de persoanele care au încălcat, cu bună știință, hotărârile Guvernului României, dispozițiile Ministerului Educației și prevederile legislației în vigoare a condus nu doar la necorectarea practicilor nelegale, ci și la perpetuarea și consolidarea unui mod de acțiune care a dobândit un caracter constant la nivelul Inspectoratului Școlar Județean Maramureș.

Astfel, în luna ianuarie 2026, ca urmare a încetării mandatelor obținute în urma concursului pentru directori organizat în sesiunea septembrie–decembrie 2021, Inspectoratul Școlar Județean Maramureș a inițiat procedurile de numire, prin detașare în interesul învățământului, a directorilor și directorilor adjuncți la nivelul unităților de învățământ din județul Maramureș.

În acest context, Inspectoratul Școlar Județean Maramureș a publicat, pe platforma online a instituției, **Procedura operațională nr. 94/08.01.2026** privind numirea în funcțiile de director și director adjunct prin detașare în interesul învățământului, procedură care avea obligația de a prevedea în mod expres criteriile pentru unitățile de învățământ cu secții sau clase cu predare în limba ucraineană, astfel încât să poată fi aplicate corespunzător dispozițiile art. 195 alin. (1) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, respectiv obligația de consultare a organizației care reprezintă minoritatea respectivă în Parlamentul României în cadrul procesului de numire a conducerii acestor unități de învățământ.

În lipsa unor prevederi clare și explicite în cadrul **Procedurii operaționale** menționate, Filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România a fost nevoită să solicite Inspectoratului Școlar Județean Maramureș, prin adresa nr. 13/13.01.2026, comunicarea listei unităților de învățământ din județul Maramureș care au predare în limba maternă ucraineană sau clase ori secții cu predare în limba maternă ucraineană și pentru care, în conformitate cu art. 195 alin. (1) din Legea nr. 198/2023, se impunea consultarea organizației care reprezintă minoritatea respectivă în Parlamentul României sau, dacă minoritatea nu are reprezentare parlamentară, cu consultarea Grupului parlamentar al minorităților naționale, în cadrul procedurii de numire a directorilor și directorilor adjuncți.

În continuarea acestor demersuri, prin adresa nr. 309/13.01.2026, Inspectoratul Școlar Județean Maramureș a comunicat lista unităților de învățământ din județ cu predare sau cu secții ori clase cu predare în limba ucraineană, pentru care numirea directorilor și directorilor adjuncți impunea obținerea avizului organizației care reprezintă minoritatea în Parlamentul României, precum și propunerile de persoane pentru aceste funcții, însă fără a preciza termenul-limită până la care avizele urmau să fie transmise. În aceste condiții, Filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România a demarat, în conformitate cu prevederile legale, procedurile de analizare a propunerilor, demers comunicat Inspectoratului Școlar Județean Maramureș prin adresa filialei nr. 21/13.01.2026.

În acest context, Filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România a convocat de urgență Comitetul filialei în ședință joi, 15 ianuarie 2026, invitând în timp util directorii și directorii adjuncți propuși, în vederea efectuării analizelor necesare pentru eliberarea avizului prevăzut de legislația în vigoare pentru minorități. Din totalul de șapte candidați propuși, cinci s-au prezentat la ședință, iar, în lipsa posibilității analizării tuturor candidaturilor, Filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România **NU A ACORDAT AVIZ POZITIV** în cazul celor doi candidați care au refuzat să se prezinte.

Ulterior transmiterii către Inspectoratul Școlar Județean Maramureș a hotărârilor privind eliberarea avizelor necesare numirii directorilor și directorilor adjuncți și în lipsa oricărei corespondențe ulterioare din partea inspectoratului pe acest subiect, reprezentanții Filialei Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România au consultat lista publicată pe pagina oficială a Inspectoratului Școlar Județean Maramureș la data de 16.01.2026. În mod surprinzător, pe această listă figurau inclusiv cei doi directori care nu obținuseră avizul Uniunii Ucrainenilor din România, aspect care a fost adus la cunoștința conducerii Uniunii Ucrainenilor din România și a subsemnatului, în calitate de reprezentant al minorității ucrainene în Parlamentul României, prin adresa nr. 40/20.01.2026.

Din păcate, nu este pentru prima dată când Inspectoratul Școlar Județean Maramureș ocolește respectarea legislației pentru minoritățile naționale atunci când este vorba despre drepturile educaționale ale minorității ucrainene. Mai mult decât atât, situația de la nivelul IȘJ Maramureș este una **SINGULARĂ la nivel național**, în condițiile în care limba ucraineană maternă este studiată în opt județe ale României, fără ca în celelalte județe să fi fost semnalate practici similare. În ultimii ani, la nivelul IȘJ Maramureș, **mecanismul de protecție a drepturilor educaționale ale minorității ucrainene s-a fragilizat constant** ca urmare a încălcării repetate a prevederilor legale incidente și a ignorării obligațiilor de consultare prevăzute expres de legislația în vigoare.

Reiterăm, în acest context, o parte dintre abaterile grave și recurente semnalate în mod constant, prin documente oficiale, în relația cu Inspectoratul Școlar Județean

Maramureș, care conturează un veritabil tipar instituțional de nerespectare a legislației privind învățământul în limba ucraineană maternă. Astfel, cel mai recent, în luna octombrie a anului 2025, a fost scoasă de pe ordinea de zi a Inspectoratului Școlar Județean Maramureș problematica înființării grupelor de studiu al limbii ucrainene la nivelul unităților de învățământ din municipiul Sighetu Marmăției, deși în cazul celorlalte minorități naționale a fost respectat acest drept prevăzut de lege. Este deosebit de îngrijorător faptul că, în ultima perioadă, în unele unități de învățământ din județul Maramureș, elevii aparținând minorității ucrainene nu mai sunt orientați către studiul limbii ucrainene materne, fiind în schimb direcționați către studiul unor limbi est-europene, neutilizabile în spațiul Uniunii Europene, în detrimentul limbii materne, iar directorii unităților de învățământ nu au putut justifica în mod coerent această practică, județul Maramureș ajungând să fie, în mod inexplicabil, **singurul județ din România în care elevii ucraineni studiază aceste limbi est-europene, în special în actualul context geopolitic.**

De asemenea, amintim nepunerea în aplicare, aproape un an, a Hotărârii Guvernului nr. 110 din 8 februarie 2024 privind situația juridică a Liceului Pedagogic „Taras Șevcenko” din Sighetu Marmăției, singurul liceu cu predare în limba ucraineană din România, situație semnalată inclusiv prin interpelarea nr. 229B/08.04.2025. Totodată, în august 2024, prin scrisorile deschise nr. 2975, 2976, 2977 și 2978/18.08.2024, Uniunea Ucrainenilor din România a prevenit comiterea unui abuz grav în procesul de numire a directorului Liceului Pedagogic „Taras Șevcenko”, existând un risc iminent de numire fără consultarea și avizul organizației reprezentative. Prin adresa nr. 1268/25.03.2024, Uniunea Ucrainenilor din România a semnalat Ministerului Educației o serie de abateri grave de la standardele de excelență educațională la nivelul aceleiași unități de învățământ, constând, între altele, componența nelegală a Consiliului de Administrație, stabilirea arbitrară a disciplinelor opționale, dirijarea elevilor performanți către alte olimpiade și concursuri în detrimentul celor din aria limbii ucrainene, precum și evaluarea superficială a cadrelor didactice, **fără ca Inspectoratul Școlar Județean Maramureș să adopte măsuri concrete în urma acestor sesizări.**

Anterior, prin adresa nr. 2630/26.07.2023, Comisia pentru educație și știință a Uniunii Ucrainenilor din România a sesizat presiunile exercitate asupra părinților, cadrelor didactice și directorilor de școli cu predare în limba ucraineană, în scopul desființării claselor sau reducerii numărului de ore. Aceste cazuri se adaugă disfuncționalităților semnalate și sintetizate în memorandumurile Uniunii Ucrainenilor din România nr. 77 și 78/11.01.2022, adresate Ministerului Educației.

Toate aceste situații demonstrează existența unui tipar instituțional persistent de nerespectare a legislației în vigoare atunci când este vorba despre comunitatea ucraineană

din județul Maramureș, tipar care nu se regăsește în cazul celorlalte comunități aparținând minorităților naționale din județul Maramureș.

În acest context, **Stimate Domnule Prim-ministru**, este cel puțin îngrijorător ca, în secolul XXI, într-un stat care este recunoscut și invocat la nivel european și internațional drept un model de bună practică în ceea ce privește protejarea, conservarea, promovarea și susținerea drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, **organizația reprezentativă a unei minorități naționale să fie nevoită să intervină în mod repetat pentru a obține respectarea unor prevederi legale clare și neechivoce**. Este, de asemenea, inadmisibil ca această organizație reprezentativă să ajungă, în mod metaforic, în situația de a fi nevoită „să se roage” de fiecare dată pentru ca legislația în vigoare să fie respectată de către Inspectoratul Școlar Județean Maramureș, și nu numai.

Recent, **Uniunea Ucrainenilor din România** a prezentat acest model românesc de bune practici privind protecția, conservarea și promovarea drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale în cadrul **Forumului Ucrainenilor din Europa de Est**, desfășurat în perioada 12–14 decembrie, la Przemyśl, Polonia, model care a fost apreciat plenar de către participanți, fiind considerat un exemplu relevant de echilibru între cadrul legislativ, dialogul instituțional și reprezentarea minorităților, și a constituit obiectul unor discuții aprofundate tocmai în vederea posibilității extinderii și adaptării acestuia la nivelul celorlalte state din regiune.

Având în vedere cele prezentate mai sus, Stimate Domnule Prim-ministru, după efectuarea analizelor necesare, vă rog să-mi comunicați:

1) Numărul tuturor unităților de învățământ de la nivelul județului Maramureș în care există secții sau clase în care se studiază în limbile minorităților naționale;

2) Dacă, în urma efectuării verificărilor necesare, au fost constatate abateri de la prevederile art. 195 alin. (1) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, precum și de la celelalte acte normative incidente privind obligația de consultare a organizațiilor care reprezintă minoritățile naționale în Parlamentul României, și în cazul celorlalte minorități naționale conlocuitoare din județul Maramureș;

3) Ce măsuri a întreprins Ministerul Educației și Cercetării pentru a combate abuzurile și încălcările legislației semnalate în mod repetat de reprezentanții minorității ucrainene prin memorandumuri, interpelări, întrebări scrise, scrisori deschise și adrese oficiale, și până când va mai permite Ministerul Educației Inspectoratului Școlar Județean Maramureș să comită astfel de încălcări ale prevederilor legale în vigoare, în special atunci când acestea vizează drepturile educaționale ale comunității ucrainene.

Asigurându-vă de tot respectul, Stimate Domnule Prim-ministru, în conformitate cu dispozițiile Camerei Deputaților, vă rog să dispuneți ca răspunsul să-mi fie comunicat în scris.

Cu deosebită considerație,

Nicolae-Miroslav Petrețchi,

Deputat